

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (22)

EX-LIBRIS (1) MATEU AVELLANEDA

L'ex-libris és una marca, en forma de vinyeta o etiqueta que s'adhereix als llibres per a constància de qui és el seu propietari i preservar-los així de possible pèrdua o robatori. En la forma que actualment els coneixem, és a dir incloent un suposat valor artístic, arrenca de finals del segle passat. Un dels iniciadors a Catalunya de l'ex-librisme fou un amic del pintor Joaquim Vancells, l'Alexandre de Riquer, el qual havia estat vinculat a Terrassa on arribà a tenir-hi casa a principis de segle.

En els darrers decennis l'ús dels ex-libris ha sofert una gran baixada. Les edicions de llibres s'han multiplicat i massificat i una gran part dels llibres

editats, comprats o sobrants són posteriorment saldat i àdhuc llençats. L'ex-libris serveix, avui, gairebé solament per a col·lecció i per a intercanvi de col·leccionistes.

De Terrassa, ens referirem als ex-libris en una doble faceta. Els realitzats per artistes terrassencs i els realitzats per artistes foranis per a terrassencs. Quan als primers i sense menysprear ningú, hem de destacar per la qualitat i l'apreci de les seves creacions, Mateu Avellaneda i Canadell. Ens limitarem avui als ex-libris d'aquest dibuixant terrassenc, prematurament traspasat, fent constar el nostre agraïment a la seva vídua i fills per la seva cordial col·laboració.

Mateu Avellaneda es relacionà, malgrat la diferència d'edat, amb Apel·les Mestres i també amb l'historiador local Salvador Cardús amb qui compartia l'interés per la història terrassenca i hi col·laborà il·lustrant la majoria dels seus llibres ("Espiritualitat Montserratina", "Història Monetària de Terrassa" "Terrassa Medieval, etc.) Mateu Avellaneda ha il·lustrat, també, molts dels goigs terrassencs. El 1963 el Patronat Soler i Palet li publicà "Iconografia Terrassenca" (1) amb un esbós biogràfic de Marian Trenchs. El 1977 es féu una segona edició facsímil (2) d'aquesta obra, que segueix essent molt valorada pels col·leccionistes. L'obra de Mateu Avellanedàs, però, que d'acord amb la temàtica del full d'avui ens interessa remarcar es "Ex-libris" (3), edició de només 100 exemplars en paper fil impresa en català el 1948 per la Tipografia Martí i prologada per Ramon Miquel Miquel i Planas. No cal dir que el reduït tiratge i les característiques de l'obra fa que sigui una de les més cobejades pels bibliòfils terrassencs i àdhuc foranis. El llibre il·lustra 45 ex-libris de 40 persones, la majoria terrassencs. Ordenats cronològicament des del 1925 al 1948, són:

1 i 2	1925)	Mateu Avellaneda i Roser Mañosas (la seva esposa)
3 i 4	1929)	Josep Vidal Planas i Antoni Solé
5 i 6	1930)	Biblioteca Casino Comerç i Marian Galí
7 i 8	1932)	Josep Fargas i Marian Trenchs
9	1933)	Joan Ballbé
10 i 11	1934)	Josep Fargas i Baltasar Ragon
12	1937)	Francsc Gosalbes i Castanyé
13	1939)	Mateu Avellaneda
14 a 22	1941)	Joan Perich, Fontanals Alegre de Sagrera (2), Comte d'Egara, Josep Clapés, Salvador Cardús, Amat Gosalbes i Torres Joan Vives i Duran.
23	1942)	Pau Farnés
24 i 25	1943)	Elies Badiella i Isidre Martí
26 a 29	1944)	Agustí Fabra, Francesc Puig i Ubach, Lluís Amat, Jordi Freixa i Ubach.
30 i 31	1945)	Josep Vidal i Planas, Jaume Vernet i Seguer
32 a 35	1946)	M. dels Àngels Roca, Antoni Malgosa i Pascual, Cambra Oficial de Comerç i Indústria, Miquel Rambla.
36 a 41	1947)	Josep Ferran i Solé, Antoni Costa Avellaneda, F. Torrella Niubo, Jaume Puigarnau, M. del Roser Mañosas d'Avellaneda, Lluís Enriquez de Navarra
42 a 45	1948)	Josep Batlle, Biblioteca Escolania de Montserrat, Josep Vidal i Canyameres, Marcet-Castín.

A aquesta llista hem d'afegir-ne vuit més que suposem foren realitzats en l'any escàs que transcorregué entre la impressió del llibre i la prematura mort del seu autor. Per ordre alfabètic de cognoms són:

- 46 Joan Borràs
- 47 Josep Cañadell
- 48 Cruz Roja Española (1898-1948). Terrassa
- 49 J.M. Garcia Gascon Marcet
- 50 Dr. S. Paituvi
- 51 Josep Queralt Camp
- 52 Aleix Roca i Casas
- 53 Lluch Sala

Rafael Comas.

Referències bibliogràfiques: Maria Coll. 1) A. 671 (E). 2) A. 672 (E). 3) No catalogat (RRR)

Proper butlletí de col·leccionisme (23) Fitxes o getons (4). El pa de Sant Antoni. La Cooperativa de Sant Josep

